

МУЗИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО ЯК ВАЖЛИВИЙ ЗАСІБ ВИХОВАННЯ

Уляна Рачук,

III курс, музичний факультет.

Науковий керівник – *Кіндратюк Б.Д.*,
кандидат педагогічних наук, доцент.

Серед засобів національного виховання поважне місце займає музичне краєзнавство. Невпинний біг часу спонукає до ретельного вивчення українського минулого, зокрема студіювання його співочих традицій як запоруки збереження та розвитку духовних цінностей. Вирішенню цієї проблеми слугує фіксація та узагальнення досвіду тих людей, котрі в складних умовах виконували роль носіїв національних музичних звичаїв. Багато з них нині живуть серед нас, закріплюючи своїми спогадами в нашій свідомості неперехідну цінність народної пісні, буджуючи наші почуття її виконанням.

Наприклад, нами зафіксовані спогади Василя Гука – комбатанта Української Повстанської Армії (УПА), вистуна. Він пригадує, що всі події, пов'язані з тими чи іншими національно-визвольними чинами, завжди знаходили відображення у новостворених піснях. Так, вони розповіли йому у свій час про бої ще в роки Першої світової війни українських січових стрільців на горі Маківці в Карпатах із московським військом чи про Василя Біласа й Дмитра Данилишина – членів ОУН, котрі після викрадення з банку грошей для цієї організації були спіймані та страчені. Пригадує Василь Юрійович і пісню про Августина Волошина, одного з учасників повстання та проголошення в 1939 р. Закарпатської України, котрим живим відрубували голови. У 1942 році в підрозділах УПА виконувалися не тільки авторські пісні Р.Купчинського, Л.Лепкого, а й новоскомпановані в ту пору.

Коли в червні 1996 р. на Яблуницькому перевалі відбувалося перезачоронення учасників визвольних змагань – то в один із моментів ритуалу прощання з полеглими стала вскрай доречною, просто незамінною пісня “У темнім лісі” (створена в 40–50-х роках ХХ ст.). Її заспівала одна зі старших жінок. Виконання твору мало неабиякий вплив на присутніх.

Про українські пісенні традиції дізнаємося й у Галини Грабець із м. Коломиї – дочки Омеляна Грабця – одного з організаторів УПА – Південь. Вона ще молодою дівчиною була заарештована й заслана в Сибір на 25 років. Колишня ув'язнена пригадує, що нею, як музикантом, зацікавився начальник культурно-виховної частини концентраційного табору. Поставив умову: зумієте за кілька днів організувати концерт, то не підете на лісорозробки в тайгу. “Надумала я, – як згадує Галина Омелянівна, – сформувати концертну програму з українських пісень. Зробила з них цілу в'язанку. Зібрала чималий хор, створила ансамбль, дует – аби було що

показати начальству та своїх підтримати. Концерт пройшов, як кажуть, “на ура”. Акапельний спів вельми припав усім до душі, навіть тим, котрі не знали української мови...”

Чимало корисного щодо організації роботи художніх колективів можна дізнатися зі спогадів Василя Доронюка – доцента кафедри диригування музичного факультету нашого університету, у минулому художнього керівника ансамблю пісні й танцю “Дністрянська хвиля”, фольклорно-етнографічного ансамблю “Розмай” та творця багатьох інших творчих колективів. Так, у 70-х роках минулого століття ансамбль “Дністрова хвиля” брав участь у популярній тоді телепрограмі “Сяйво”. Вона транслювалася на всю Україну. В репертуарі колективу під орудою Василя Дмитровича була виключно українська пісня. Сорокахвилинна телепередача сколихнула серця і душі людей України. На адресу телестудії надійшло багато листів-відгуків. Хоч “компетентні органи” не дали можливості прочитати всю кореспонденцію, але як згадався В.Доронюк із запитань слідчого КДБ, усіх цікавив саме підбір творів, який захопив людей “живою українською піснею”, зокрема тих, що супроводжували запальні народні танці тощо. Якраз виступ ансамблю та схвальні відгуки телеглядачів спричинили серйозний політичний конфлікт, через який В.Доронюк змушений був залишити улюблену роботу, виїхати в 1977 р. до Івано-Франківська.

Через виконання українських пісень, обстоювання їхньої значимості серед студентської молоді тощо спричинила у свій час звільнення з роботи в Івано-Франківському пединституті Р.О.Долчука. Особливо докорялося йому в парткомі за включення до програми твору Д.Січинського “Лічу в неволі” та ін.

Отже, музичне краєзнавство, зокрема спілкування з людьми нашого краю, є запорукою вивчення українських співочих традицій. Це дозволяє краще пізнавати нашу історію та культуру, є підґрунтям формування національної самосвідомості підрастаючих поколінь суверенної України.

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ КОМПАРАТИВІСТИКИ НА ПОЧАТКУ 20-х рр. ХХ ст.

Ірина Рижикова,

III курс, педагогічний факультет.

Науковий керівник – Білавич Г.В.

кандидат педагогічних наук, асистент.

Потреба інтеграції України у світовий простір, у світове культурне товариство зумовлює необхідність ретельного вивчення міжнародного досвіду розвитку освіти, співставлення його з вітчизняним досвідом, накреслення шляхів запровадження найкращих педагогічних надбань людства в практику вітчизняного шкільництва. Тому особливо актуально постає проблема дослідження праць “піонерів” вітчизняної компаративістики